

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ик.н. Георги Чобанов, Стопански факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски”

за научните трудове на гл. ас. д-р Цветан Стефанов Мадански, представени за участие в конкурс за доцент по научно направление 3.8. Икономика, (Митнически регулации в международната търговия), – един за нуждите на СФ, обявен в ДВ, бр. 48 от 28.06.2022 г.

1. Обща характеристика на научната и педагогическата дейност на кандидата.

Съгласно предоставената справка от кандидата, гл. ас. д-р Цветан Мадански участва в конкурса със следните публикации:

Монография/ глава от монография

1. Мадански, Ц. (2022), *Актуални въпроси на косвените данъци*, 190 стр. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, София, ISBN **ISBN 978-619-245-239-1**
2. Мадански, Ц. (2021), *Митнически регулации и икономически аспекти на вноса на стоки в ЕС*, 216 стр. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, София, ISBN 978-619-245-148-6 (Хабилитационен труд - монография)
3. Мадански, Ц. (2019), *Фактори за ефективност на митническия контрол върху трафика на фалшифицирани и пиратски стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост*, 200 стр., Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“ ISBN 978-954-322-986-4 /дисертационен труд/
4. Мадански, Ц. Стефанов, (2022) ПРАВОВЫЕ И ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ. *Таможенный контроль трафика продукции, нарушающей права интеллектуальной собственности. Влияние производства и торговли фальшивой и контрафактной продукции на некоторые секторы экономики Европейского Союза* (параграф 1.7) (стр.525-542), ISBN:978-5-00172-310-3, Монография "Издателство Прометей", Москва, Рецензирано, International

Публикации в научни списания

5. Мадански, Ц. (2022) *Възстановяване на ДДС на чуждестранни физически лица и условия за заверка на документите пред митническите органи*, (стр. 80-91) Списание, счетоводство данъци и право, бр. 7, Издателство, Труд и право ISSN 1314-6165
6. Мадански, Ц. (2022) *Актуален поглед върху митническия контрол на парични средства в Европейския съюз*, (стр. 50-60) Списание, счетоводство данъци и право, бр. 4, Издателство, Труд и право ISSN 1314-6165
7. Мадански, Ц. (2021) *Мерки на търговската политика и митата, с които се облагат стоките с произход от САЩ в България и другите държави членки на ЕС*, (стр. 47-57) Сп. Счетоводство данъци и право, бр. 2, Издателство, Труд и право

ISSN 1314-6165

8. Мадански, Ц., (2020) *Действия на митниците при защита на правата върху интелектуална собственост-нови моменти в сила от 15.09.2020г.* стр. (44-56) Сп. Счетоводство, данъци и право, бр 12, Издателство, Труд и право ISSN 1314-6165
9. Мадански, Ц., Ставрева, Ир., (2017) *Условия и ред за предоставяне на статус на одобрен икономически оператор,* (стр. 48-57) Счетоводство, данъци и право, № 12/2017, Издателство, _____ Труд и право ISSN 1314-6165
10. Мадански, Ц. (2017) *Феноменът производство и търговия с фалшифицирани стоки,* (стр. 21-25) Списание Родопи, № 5-6/2017, ISBN 1313 4552
11. Мадански, Ц., Ставрева, Ир., (2015) *Новите положения в Закона за митниците,* (стр. 63-73) сп.Счетоводство, данъци и право, № 9/2015, Издателство, Труд и право ISSN 1314-6165

Публикации в сборници (от конференции и др.)

12. Мадански, Ц. Стефанов, (2021) *Общи и специфические факторы ефективноститаможенного контроля: теория и практика. Таможенные споры. Банковские и страховые споры:* (стр. 53-67) Материалы Всероссийских научнопрактических конференций (20 ноября 2020 г., 28 мая 2021 г.). — М.: РГУП, 2021. — 224 с. ISBN 9785939169264, Ответственные редакторы: *И.А. Цинделиани*, зав. кафедрой финансового права РГУП, профессор кафедры, канд. юрид. наук, доцент *Т.А. Вершило*, заместитель зав. кафедрой финансового права РГУП по научной работе, канд. юрид. наук, доцент Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования Российский государственный университет правосудия
13. Мадански, Ц. Стефанов, (2021) *Таможенный контроль в Евросоюзе. Цифровизация в таможенном управлении.* (параграф 1.8) (стр.88-96), Публично-правовые средства цифровизации экономики и финансов. Ч. 2. Публично-правовые средства цифровизации финансового контроля и государственного принуждения : Монография под ред. Г.Ф. Ручкиной, М.А. Лапиной, Москва, Ref, Рецензирано, International ООО РУСАЙНС, 2021. — ISBN 978-5-4365-7997-9

Педагогическа дейност

Справка за учебната натовареност на гл. ас. д-р Цветан Мадански

Учебната 2011/2012 година – общо 60 часа, приравнени към управления

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2012/2013 година – общо 60 часа, приравнени към управления

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2013/2014 година – общо 60 часа, приравнени към упражнения

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2014/2015 година – общо 60 часа, приравнени към упражнения

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2015/2016 година – общо 60 часа, приравнени към упражнения

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2016/2017 година – общо 60 часа, приравнени към упражнения

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2017/2018 година – общо 60 часа, приравнени към упражнения

Летен семестър

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2018/2019 година – общо 60 часа, приравнени към упражнения**Летен семестър**

Основи на митническия контрол (избираема) – 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), спец. Икономика и финанси (бакалавърска програма) и Стопанско управление (бакалавърска програма), трети курс

Учебната 2019/2020 година – общо 303 часа, приравнени към упражнения**Зимен семестър**

Митнически контрол (задължителна) - 36 часа лекции (приравнени към упражнения 72 часа), МП Митнически и данъчен контрол, за МП Счетоводство и одит, същата дисциплина е избираема.

Митнически режими и процедури (задължителна) - 9 часа упражнения и 27 часа лекции (приравнени към упражнения 54 часа). Общо 63 часа, МП Митнически и данъчен контрол

Летен семестър

Данъчна и митническа политика на ЕС (задължителна) - 36 часа лекции (приравнени към упражнения 72 часа), МП Митнически и данъчен контрол

Практикум по митнически контрол (задължителна) -18 часа лекции (приравнени към упражнения 36 часа), МП „Митнически и данъчен контрол“

Основи на митническия контрол (избираема) - 30 часа лекции(приравнени към упражнения 60 часа), бакалаври, спец. Икономика и финанси (английска програма) трети курс

Учебната 2020/2021 година – общо 300 часа, приравнени към упражнения**Зимен семестър**

Митнически контрол (задължителна) - 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), МП „Митнически и данъчен контрол“, за МП „Счетоводство и одит“, същата дисциплина е избираема.

Митнически режими и процедури (задължителна) - 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), МП „Митнически и данъчен контрол“

Летен семестър

Данъчна и митническа политика на ЕС (задължителна) - 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), МП „Митнически и данъчен контрол“

Практикум по митнически контрол (задължителна) 30 часа (приравнени към упражнения 60 часа), МП „Митнически и данъчен контрол“

Основи на митническия контрол (избираема) - 30 часа лекции (приравнени към упражнения 60 часа), бакалаври, Икономика и финанси (английска програма) трети курс

Научната и педагогическа дейност на гл. ас. д-р Цветан Мадански се отличава с постигнати сериозни резултати, които се изразяват в публикуването на множество научни изследвания и разработването и изнасянето на редица специализирани курсове. Той има натрупан значителен преподавателски опит. Неговите публикации подпомагат в голяма степен подготовката и провеждането на учебния процес.

2. Основни научни и научно-приложни приноси на гл. ас. д-р Цветан Мадански

Научните приноси намират отражение както в теоретико-методологичен, така и в практико-приложен аспект. Приносите биват конкретизирани спрямо тези два аспекта. Представени са и препратки към отделните публикации, за които се отнасят.

В конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ кандидатът участва с общо 14 публикации, осъществени в периода 2015 – 2022 г. От тях 12 публикации са самостоятелни, а останалите 2 са в съавторство. Общият обем на самостоятелното авторство от представените публикации е 714 страници.

Научните приноси се явяват естествено продължение на посоката на научни изследвания, залегнала още в основата на дисертационния труд и поддържана в хода на академичната кариера.

Основните теоретико-методологични и практико-приложни приноси са в тематичните направления: митнически регулации в международната търговия; внос на стоки и търговска политика на ЕС; косвени данъци (акцизи и данък върху добавената стойност); електронно управление (дигитализация на митническата дейност).

Научните приноси са представени по-долу, като са групирани в посочените четири направления с референции към съответните публикации. Номерацията на публикациите съответства на

номерацията в списъка във файла *10B.SelectedPublicationsList.pdf*.

I. Приноси с теоретичен характер

1. Митнически регулации в международната търговия:

- Очертани и изследвани са функционалните и институционалните аспекти на митническите регулации при внос на стоки от трети страни в ЕС; (Публикация 2 в списък по т.10б);
- Обоснована е дефиниция за „митнически режими и процедури“ чрез анализ и синтез на общите характеристики на понятието „митнически режим“ и „митническа процедура“ и на специфичните особености на отделните видове митнически режими и процедури; (Публикация 2 в списък по т. 10б);
- Детайлно представени и научно защитени са особеностите на митническия режим „Допускане за свободно обращение“ (процедура на внос); (Публикация 2 в списък по т. 10б);
- Представен е оригинален прочит на митническите регулации в контекста на противодействието на прането на пари; (Публикация 2 в списък по т. 10б);

2. Внос на стоки и търговска политика на ЕС:

- Изведени са основните характеристики на митата, автономните мерки за тяхното суспендиране и тарифните квоти, представени са антидъмпинговите, субсидийните и защитните мерки; (Публикация 2 в списък по т. 10б).
- Анализирани са съвременните икономически аспекти на вноса на стоки от най-големите търговски партньори на ЕС – Китай и САЩ; (Публикации 2 и 8 в списък по т. 10б).

3. Косвени данъци (акцизи и данък върху добавената стойност):

- Извършено е цялостно проучване и систематично представяне на регулаторната рамка на косвените данъци в ЕС – ДДС и акциз; (Публикация 1 в списък по т. 10б)
- Анализирани и представени са особеностите на митническата дейност, свързана с косвеното данъчно облагане в ЕС; (Публикация 1 в списък по т. 10б)
- Изследвана е динамиката на данъчната и акцизната политика на ЕС и в национален аспект (Публикация 1 в списък по т. 10б).

4. Дигитализация на митническата дейност:

- Изследвани и систематизирани представени са особеностите на електронното управление в митническата дейност;
- Извършен е анализ на стратегията на ЕС „Електронни митници“;
- Изяснен е ефектът от дигитализацията на митническия контрол в контекста на превантивната функция на контрола за спазване на акцизното законодателство, дисциплиниращото въздействие върху икономическите оператори и ограничаването на сивата икономика. (Публикации 1, 2 и 14 в списък по т. 10б).

II. Приноси с практико-приложен характер

1. Преподаване на специфична икономическа (митническа) теория:

- Разгледани са методически особености на изучаването на митническите режими и процедури, които се извеждат от техния полемичен характер на теоретично равнище. (Публикация 2 в списък по т. 10б).
- Изведени са основополагащите особености на прилаганите митнически режими и процедури, коментирани са свързаните с тях основни документи, правила и рискове и е приложено подходящо онагледяване на митническите процедури. Представени са конкретните характеристики на митата, автономните мерки за тяхното суспендиране и тарифните квоти и са изяснени същността и начина на прилагане на антидъмпинговите, антисубсидийните и защитните мерки. (Публикация 2 в списък по т. 10б).
- Описани са най-важните митнически процедури, като е отделено специално внимание на конкретните методи за определяне на митническата стойности, както и

при разграничаване на преференциален и непреференциален произход на внасяните стоки. Направена е систематизация на отделните видове мита по различни критерии и са изтъкнати отделни проблеми, свързани с възможности за тяхното заобикаляне. Публикация 2 в списък по т. 10б).

□ Представени са подходящи практически примери за прилагане на различни митнически режими и процедури. Те са ориентирани към идентифицирани проблемни области при митническото облагане и предлагат описание на начина на възникване на проблемите и предприетите мерки за тяхното преодоляване. Публикация 2 в списък по т. 10б).

□ Приноси моменти се съдържат както в трактовката на основни за анализираната външнотърговска дейност нормативни документи и практики, така и в приложението им към конкретни проблеми на митническата практика. Ролята на работата за утвърждаване на характеристиките и практическото приложение на косвените данъци в ЕС като поле на научен интерес сред българските икономически изследователи в контекста на непосредствения опит от външнотърговските отношения на страната през последните години е сред основните научни приноси. (Публикация 1 в списък по т. 10б).

□ Представени са подходящи практически примери както за прилагането на режим на отложено плащане на ДДС в друга държава членка, така и за видовете акцизни стоки. Те са ориентирани към идентифицирани проблемни области при митническото облагане и предлагат описание на начина на възникване на проблемите и предприетите мерки за тяхното преодоляване. (Публикация 1 в списък по т. 10б).

2. Приноси от експертизата и практическия опит на автора в митническата администрация:

□ Експериментално въвеждане през 2012 г. на научно-приложен метод за преподаване в бакалавърска степен (Учебна практика в институциите свързани с митническата дейност). След оценка на резултатите от този преподавателски подход, практикума е утвърден като самостоятелна учебна дисциплина, **в учебния план на Магистърска програма „Митнически и данъчен контрол“ през 2019 г.**

□ В съавторство е разработен учебник (19 самостоятелни глави), включващ систематизирани теоретични познания, поднесени от автора в областта на митническия контрол. В учебника са дадени тестове за решаване от студентите, които позволяват затвърждаване на получените знания и изводи с конкретни примери (Публикация 6 в списък по т. 10а).

□ В съавторство е разработено учебно помагало (самостоятелна глава-„Митнически режими и процедури в ЕС“) **в рамките на „Академията за данъци и мита“, програма за продължаваща квалификация на Центъра за образователни услуги на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.** Учебното помагало за данъци и мита има за цел да даде задълбочени теоретични и практически знания относно европейското и националното данъчно право и облагане в областта на преките и косвените данъци, както и митническата политика на ЕС и митническите режими, процедури и контрол в ЕС, включително данъчния и митнически контрол и процес. (Публикация 5 в списък по т. 10а).

□ Въз основа на данните от проведените изследвания е получено ново знание в областта

на митническите регулации в международната търговия и косвените данъци (Публикации, 1,2 по списък 10б).

□ Тези резултати могат да бъдат използвани за обогатяване на учебното съдържание на академични курсове като **Митнически контрол, Митнически режими и процедури, Данъчна и митническа политика на ЕС, Практикум по митнически**

и данъчен контрол, Дигитализация на митническата дейност и други дисциплини.

Направените изводи могат да послужат като отправна точка за провеждане на бъдещи проучвания в посочените области. ___

3. Критични бележки и препоръки

Към представените трудове могат да бъдат отправени някои критични бележки, които обаче не променят актуалността и значимостта на постигнатите научни приноси. Тези бележки са обсъдени в работен порядък с гл. ас. д-р Цветан Мадански.

4. Заключение

Учебно-педагогическата и научно-изследователската дейност на гл. ас. д-р Цветан Мадански са на високо методологично равнище. Има задълбочени познания в научните области, в които работи, които му позволяват да решава актуални и значими научни и практически проблеми.

Предлагам на научното жури да присъди на гл. ас. д-р Цветан Мадански академичната длъжност „доцент” по научно направление 3.8 Икономика.

Рецензент:

(проф. д.ик.н. Георги Чобанов)

09.10.2022 г.

София